

Defenses del litoral tarragoní

Text: **JORDI PIQUÉ PADRÓ** | CAP DEL SERVEI D'ARXIU I DOCUMENTACIÓ MUNICIPAL

Durant la Guerra Civil (1936-1939), les primeres construccions defensives més sòlides i de caràcter permanent que es van realitzar a Catalunya van ser les fortificacions relacionades amb la defensa de la costa, sobretot en resposta al bombardeig naval que va realitzar el creuer rebel *Canarias* el 30 d'octubre de 1936 al golf de Roses, un atac naval que va provocar pànic a la rereguarda republicana per l'amenaça d'un hipotètic desembarcament de l'exèrcit franquista.

Mesos més tard, el 14 d'abril de 1937, el mateix creuer, acompanyat d'un altre, el *Baleares*, bombardejà Tarragona, sortosament sense víctimes. Aquests atacs navals van fer decidir les autoritats militars a enviar milicians per tal de reforçar els pocs efectius del cos de carrabiners destacats per a la defensa del litoral de Tarragona, que només comptaven amb dues embarcacions, les motores *Tarragona* i *14 d'Abril*.

Poc temps després, a l'estiu d'aquell any, començaren les obres de fortificació del litoral amb la construcció de 701 nius de metralladores, per a les quals es va utilitzar bàsicament formigó, ciment i maó. Dels 16 nius que corresponien al terme municipal de Tarragona encara se'n conserven 7, que es localitzen a les platges següents: 2 a l'Arrabassada, 1 a la Savinosa, 2 a la Llarga, 1 a Tamarit i 1 a la desembocadura del Gaià.

A més a més d'aquests nius, també es va construir un emplaçament artiller a Tamarit. Aquesta bateria es complementava amb una altra de situada al cap de

EL 1937 ES VAN CONSTRUIR SETZE NIUS DE METRALLADORES I ENCARA SE'N CONSERVEN SET ENTRE L'ARRABASSADA I TAMARIT

Salou i estava armada amb peces d'obús de bronze de 210 mm, substituïdes un any després per dues peces d'obús de bronze de 150 mm, més modernes. En total, les seccions est o oest de la bateria configuren unes

instal·lacions i unes galeries subterrànies que ocupen més de 1.500 metres quadrats.

En el marc del Programa de Memòria Democràtica de Tarragona, basat en els continguts aportats pel Grup de Recerca i Investigació d'Espais de la Guerra Civil (GRIEGC), l'any passat es va presentar a l'Arxiu Històric de la Ciutat de Tarragona el mapa viu virtual *Defenses del litoral de Tarragona. Fortificacions i nius de metralladora de la Guerra Civil (1936-1939)*, accessible a través del lloc web defenses-litoral.tarragona.cat.

Els objectius d'aquest mapa viu virtual, a més de donar a conèixer aquesta part del patrimoni que encara es conserva, serveix també per posar-lo en valor i iniciar els tràmits per assegurar-ne la protecció com a bé cultural d'interès local. Al mateix temps, per proposar una ruta o un itinerari que, junt amb altres vestigis de la Guerra Civil, esdevingui un element de reflexió sobre els conflictes bèl·lics, premissa prèvia per rebutjar-los i viure en la cultura de la pau. |

Vista del castell de Tamarit i del niu que hi ha la platja. Imatge de mitjans de la dècada de 1960. Fotografia: Centre d'Imatges de Tarragona / L'Arxiu. Autor: Chinchilla